

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 23/2014

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Helge Rivrud

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter
forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt
kompensasjonsordning.

Beslutningsdato: 14. april 2015

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Marianne Abeler
Claus Brynildsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge.

1. Sammendrag av saksgangen

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjon for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner.

██████████ født ██████████, heretter kalt skadelidte, har tjenestegjort i ██████████ i ██████████ i perioden ██████████. Han jobbet primært i en kiosk innenfor leirområde, der han solgte kioskvarer og alkohol til andre tjenestegjørende.

I vedtak fra NAV datert 7. mars 2013 fikk skadelidte innvilget uføretrygd med 100% uførhetsgrad fra 1. mars 2013 og frem til 26. februar 2014, da han ble pensjonist.

SPK har tidligere innvilget skadelidte kr. 284.150,- i billighetserstatning. I vedtak av 5. juni 2014 har SPK gitt avslag på krav om kompensasjon etter 35 G og 65 G-ordningen.

SPKs vedtak bygger på spesialisterklæring av 2. april 2014. utarbeidet av psykiater Helge Haugerud i anledning saken. Dr. Haugerud vurderer skadelidte dithen at han ikke har diagnosen PTSD og heller ingen annen selvstendig belastningsskade som følge av tjenesten i ██████████.

Dr. Haugerud vurderer videre at skadelidtes depressive tilstand i 2009 som oppstod etter en hendelse på arbeidsplassen, heller ikke kan relateres til FN-tjenesten. SPK mener at dr. Haugeruds spesialisterklæring er grundig, entydig og i tråd med mandatet, og legger derfor særskilt vekt på denne. SPK mener at det ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort at skadelidtes aktuelle psykiske plager står i årsakssammenheng med FN-tjenesten, og følgelig vil det da heller ikke være årsakssammenheng mellom hans tjeneste og hans ervervsmessige uførhet. SPK avsto dermed kravet om kompensasjon.

I tillegg til spesialisterklæringen til dr. Haugerud, foreligger det en legeerklæring fra skadelidtes fastlege ██████████, samt fra psykiater Dag Kristen Solberg ved Kontor for psykiatri og stressmestring i Forsvaret. Fastlege ██████████ finner at skadelidte innehar symptomer på PTSD og at det foreligger årsakssammenheng mellom skadelidtes aktuelle psykiske tilstand og hans FN-tjeneste. Psykiater Solberg finner i likhet med psykiater Haugerud, at skadelidte ikke oppfyller kriteriene for PTSD, men at skadelidtes tilstand kan karakteriseres som en depressiv tilstand hvor komponentene i tilstanden kan være grubling over tidligere livshendelser.

Advokat Pan Farmakis har på vegne av skadelidte påklaget vedtaket. Bakgrunnen for klagen er at skadelidte er uenig i vurderingen og konklusjonen i spesialisterklæringen til Haugerud. Skadelidte krever at det oppnevnes en ny spesialist i saken. Skadelidte er selv overbevist om at hans plager skyldes FN-tjenesten. I klagen vises det til at skadelidte har forklart at han fra det tidspunkt han kom hjem fra ██████████ i ██████████, har vært plaget av vonde minner knyttet til tjenesten. Skadelidte har videre forklart til sin fastlege ██████████ at han har hatt søvnvansker og mareritt gjennom mange år. Skadelidte er av den oppfatning at dette ikke har blitt vurdert eller lagt til grunn av Haugerud i hans spesialisterklæring.

Etter klagen ble fremsatt har skadelidte skiftet advokat til Helge Rivrud, som på tidspunktet for nemndas behandling av klagen representerte skadelidte. Advokat Rivrud møtte på vegne av sin klient. SPK var også til stede.

2. Nemndas vurdering

Rett på kompensasjon etter forskriften forutsetter i henhold til forskriften § 3 at skadelidte er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon. Videre kreves det at den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet.

Det sentrale spørsmålet i saken er om skadelidte er blitt påført en varig psykisk belastningsskade som kan tilbakeføres til tjenestegjøringen i [REDACTED], og om den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet.

De nærmere krav til årsakssammenheng utledes av den alminnelige erstatningsrett. Erstatningsretten bygger på betingelseslæren. Etter betingelseslæren vil tjenesten være årsak til skadelidte psykiske lidelser, dersom den har vært en nødvendig og tilstrekkelig betingelse for uførhetens inntreden. Det er den skadelidte som bærer bevisbyrden for at det foreligger en slik nødvendig og tilstrekkelig årsakssammenheng. Kravet til årsakssammenheng mellom en handling og en skade er vanligvis oppfylt dersom skaden ikke ville ha skjedd om handlingen tenkes bort. Handlingen er da en nødvendig betingelse for at skaden inntreffer, jf. eksempelvis Rt. 1992 s. 64.

Den foreliggende spesialisterklæringen i saken fra Haugerud, konkluderer med at skadelidte ikke har PTSD eller annen selvstendig psykisk belastningsskade. Fra erklæringen hitsettes:

«Jeg finner hos [REDACTED] ikke grunnlag for ICD-10 diagnosen F 43.1 PTSD og heller ikke holdepunkter for annen selvstendig psykisk belastningsskade som følge av tjenesten i [REDACTED]. [REDACTED] hadde forut for tjenesten i [REDACTED] utviklet et alkoholmisbruk, trolig også alkoholavhengighet. Senere har han på egenhånd klart å slutte med alkohol. Ifb en hendelse på arbeidsplassen utviklet [REDACTED] i 2010 en depressiv tilstand med selvbebreidelser. Han ble i denne perioden også plaget av minner fra vanskelige opplevelser under tjenesten i [REDACTED]. Han ble henvist til DPS Lillehammer, som konkluderte med diagnosen F 32.1 Moderat depressiv episode. Det vurderes ikke å være en direkte forbindelse mellom denne depressive reaksjonen og tjenesten i [REDACTED] 30 år tidligere. Ved depresjon kan en person imidlertid fremkalle minner som følelsesmessig er syntone (samsvarer) med denne nedstemtheten. [REDACTED] har i mange år slitt med sammensatte problemer bestående av somatiske plager, overvekt, søvnapne og perioder med nedstemthet. Flere års alkoholmisbruk kan også ha bidratt til senskader. [REDACTED] har i dag nedsatt funksjonsevne, men dette relaterer seg ikke til tjenesten i [REDACTED].»

Etter nemndas oppfatning besvarer spesialisterklæringen det særskilte mandatet for kompensasjonsordningen, tilfredsstillende. Nemnda finner ikke grunn til å sette spesialisterklæringen til dr. Haugerud til side. Vurderingene og konklusjonen i dr. Haugeruds erklæring samsvarer med vurderingene og konklusjonen foretatt av psykiater Solberg. Det foreligger etter dette to spesialistvurderinger som begge konkluderer med at skadelidte ikke har en psykisk belastningsskade som følge av tjenesten. På den annen side står skadelidtes fastlege, [REDACTED], som fremholder at skadelidte har PTSD og at det er ingen andre årsaker til hans symptomer og tilstand enn de traumatiske hendelsene i [REDACTED]. Fastlegens diagnostisering har ikke skjedd med bakgrunn i de diagnosekriterier som stilles for fastsettelse av PTSD. De sakkyndige vurderingene foretatt av spesialister på aktuelle fagområde og uten bindinger til noen av partene i saken, har vesentlig bevisverdi. Det vises for så vidt Rt 1998 s 1565 og Rt 2010 s 1547.

Advokat Rivrud har på vegne av skadelidte for nemnda hevdet at skadelidte ikke har vært velfungerende i arbeidslivet etter tjenesten, og at det på bakgrunn av dette blir for enkelt når Haugerud avslår at skadelidte har blitt påført en psykisk belastningsskade som følge av tjenesten i [REDACTED]. Basert på den foreliggende dokumentasjonen i saken, deler ikke nemnda dette syn. Skadelidte har hatt flere langvarige arbeidsforhold i tiden etter tjenesten. Han har selv ønsket å øke sin stillingsandel i sin siste jobb i [REDACTED]. Nemnda finner således ikke holdepunkter for at skadelidte har slitt med en psykisk belastningsskade i sitt yrkesaktive liv. Det foreligger ei heller andre forhold som kan tyde på at skadelidtes psykiske plager kan knyttes til FN-tjenesten. Derimot er det tidsmessig nær sammenheng mellom hendelsen på arbeidsplassen i 2010 og hans senere plager.

Etter nemndas syn er det ikke sannsynliggjort at skadelidte er påført en psykisk belastningsskade som følge av tjenesten i [REDACTED]. Følgelig kan heller ikke tjenesten være årsak til skadelidtes ervervsmessige uførhet. Konsekvensen av dette er at skadelidte ikke oppfyller vilkårene i forskriften og dermed ikke har krav på kompensasjon.

For klageomgangen har advokat Rivrud fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand på totalt kr. 19.012,50,- inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 8,45 timer. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 13, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Kravet dekkes i sin helhet.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge.

Utgifter til juridisk bistand i klagebehandlingen dekkes med kr. 19.012,50,- inkl.mva.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 5. juni 2015

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder